

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

วิริญญา พรหมจักร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ในด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ด้านความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านรายได้และสวัสดิการและเพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 155 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgarn) จำนวน 110 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจของนักเรียนเป็นแบบสอบถามเลือกตอบที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำแนกตามเพศใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบค่าที (t-test) แต่ถ้าจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe's Post hoc Comparison) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ด้านความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านรายได้และสวัสดิการ

* นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำแนกตามเพศของครู โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบความแตกต่างที่ด้านความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยและด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

3. ผลการเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบความแตกต่างที่ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง และด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน

คำสำคัญ

ขวัญกำลังใจ ครู การปฏิบัติงาน

บทนำ

การบริหารงานในองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดีและมีการจัดโครงสร้างขององค์การให้เหมาะสม และสิ่งที่สำคัญคือ การจัดสรรบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่ง “คน” จึงเป็นปัจจัยในการดำเนินงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ถ้าหากคนหรือบุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานที่ดีก็ย่อมมีความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการปฏิบัติงาน มีความเสียสละเต็มใจ และมีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน และส่งเสริมให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การประสบผลสำเร็จ เจริญก้าวหน้า บรรลุเกณฑ์มาตรฐาน ในการบริหารงาน ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานภาครัฐหรือแม้แต่องค์กรที่ไม่หวังผลกำไรจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพราะคำว่า “ การบริหาร ” ก็คือ การนำเอาทรัพยากรธรรมชาติและมนุษย์มาใช้เพื่อให้เป้าหมายขององค์การบรรลุผลสำเร็จ นอกจากนั้นการบริหารงานยังมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และพัฒนาอยู่เสมอทรัพยากรพื้นฐานของการบริหารงาน คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการจัดการ คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเกี่ยวกับบุคลากร การประสานงาน และการควบคุมงาน ในบรรดาองค์ประกอบเหล่านี้ การจัดการเกี่ยวกับบุคคลนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล และบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานนั้น เป็นลำดับขั้นที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารและเป็นลำดับขั้นที่มีความสำคัญผูกพันต่อเนื่องกันดุจลูกโซ่จึงจะเห็นได้ว่าในการบริหารนั้น เมื่อได้ทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานแล้ว จะต้องจัดวางแผนให้ถูกต้องเหมาะสม จากนั้นก็ต้องจัดหาบุคคลและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมพอดีกับความต้องการของลักษณะงานที่แบ่งไว้คือหาคนที่เหมาะสมกับงาน จากนั้นก็จัดเป็นลำดับขั้นของการอำนวยการ โดยอาศัยระบบควบคุม

และการรายงานเป็นเครื่องมือ เมื่อได้บุคคลที่เหมาะสมแล้วควรมีการบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การมุ่งในเรื่องประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวผู้ปฏิบัติแล้ว ยังขึ้นอยู่กับว่าตัวเขาต้องมีความสำนึกว่าตนจะต้องรับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของหน่วยงานและสังคมอย่างแท้จริง ผู้บริหาร จึงต้องศึกษาถึงปัจจัยที่จะก่อให้เกิดขวัญดีในการทำงานอยู่เสมอและต้องประเมินสถานการณ์ ของขวัญให้ถูกต้อง เพื่อจะได้เลือกวิธีการบำรุงรักษาขวัญที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพขององค์การ หลักการในการสร้างขวัญและกำลังใจสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญการสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรในหน่วยงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่ช่วยให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพคือหน่วยงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ที่ได้ตั้งไว้ ปฏิบัติงานเกิดความพอใจในผลงานที่ปฏิบัติ งานมีคุณภาพ การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

บุคคลที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายในกลุ่มโรงเรียน มาจากหลายพื้นที่ ต่างเพศ ต่างหน้าที่รับผิดชอบ ฉะนั้น ความพึงพอใจในการทำงานย่อมแตกต่างกันตามทัศนคติและแรงจูงใจ ซึ่งมีผลเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการทำงาน และปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลง ประกอบกับมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นทั้งในด้านดีและไม่ดี สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยตรง ครูที่ทำงานมานานจะมีความเคยชิน และอาจเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงานถ้าไม่มีแรงจูงใจหรือมีสิ่งที่ทำให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานลดลง ครูที่เข้ารับราชการใหม่ หรือเพิ่งเริ่มทำงานมักมีความกระตือรือร้นในการทำงานมากกว่าผู้ที่ทำงานมานาน ดังนั้น อาจเกิดการเปรียบเทียบการทำงาน และผลของงานอาจมีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการทำงาน และลดขวัญกำลังใจในการทำงานลดลงได้ ถ้าโรงเรียนทราบเกี่ยวกับสภาพขวัญและกำลังใจของบุคลากรในหน่วยงานอย่างถูกต้อง ย่อมเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการบริหารงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูล เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบสนับสนุนในการบริหารงานที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนได้เต็มที่ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ในด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ด้านความมั่นคงและปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน และด้านรายได้และสวัสดิการ

2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 155 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 110 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต

2. นำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ สอบถามสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะของครูขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ถ้าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านั้นจะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

5. คัดเลือกแบบสอบถามในแบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาสร้างเป็นแบบสอบถามจริง จำนวน 20 ข้อ จากนั้นนำข้อคำถามทั้ง 20 ข้อในแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเหมาะสมสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ (TOC)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .845

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด

2. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 37 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ด้านรายได้และสวัสดิการ และด้านความรู้จักมั่นคงและปลอดภัยตามลำดับ

3. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 37 ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมงานให้ความเคารพนับถือท่านสม่าเสมอ รองลงมาคือ ท่านมีส่วนในการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เพื่อนร่วมงานยอมรับฟังความคิดเห็นของท่าน

4. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 37 ด้านความมั่นคงและปลอดภัย ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีขวัญและกำลังใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่ของโรงเรียนอยู่ในสภาพเรียบร้อยมั่นคง รองลงมาคือ ท่านรู้สึกมีเกียรติ ชื่อเสียง เป็น

ที่ยอมรับของคนทั่วไปและเพื่อนร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีความมุ่งมั่นในตำแหน่งที่ท่านทำ อยู่ว่ามีความมั่นคง

5. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีขวัญและกำลังใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ในโรงเรียนของท่านทุกคนมีความเคารพนับถือกันด้วยความจริงใจ รองลงมาคือ บรรยากาศในการทำงานมีความสนิทสนมเป็นกันเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านและเพื่อนร่วมงานสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของการปฏิบัติงาน

6. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ด้านรายได้และสวัสดิการ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีขวัญและกำลังใจในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้รับค่าตอบแทนสอดคล้องกับระดับการศึกษา รองลงมาคือ ครูรู้สึกพึงพอใจกับค่าตอบแทนตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ค่าตอบแทนเพียงพอต่อการดำรงชีพในภาวะการณ์ปัจจุบัน

7. ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทางสถิติ

8. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 มีประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ครูในกลุ่มโรงเรียนโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง จากการศึกษาวขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่าครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บดินทร์ สามหมอ. 2551 : 60) ได้ทำการวิจัยขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ขวัญกำลังใจของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สุขอด(2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและครูที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ที่พบว่า ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและครูที่ ปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัย จากการศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่าครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในด้านความมั่นคงและปลอดภัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัย ของ บดินทร์ สามหมอ (2551 : 62) ได้ทำการวิจัยขวัญกำลังใจของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของทองดี กุลศิริ(2550 : บทคัดย่อ) เรื่องสภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการที่พบว่าพนักงานองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับกำลังใจ งานความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานอยู่ในระดับมาก

3) ด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน จากการศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มโรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่าครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในด้านความสัมพันธ์ในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ (สุวรรณณี ธรรมอุปถัมภ์.2548 : 80) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 และเขต 2 ในด้านความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

4) ด้านรายได้และสวัสดิการ จากการศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูกลุ่ม โรงเรียนศรีนครน่าน อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่า ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในด้านรายได้และสวัสดิการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษา งานวิจัยของ (ประภาพร พุกษะศรี.2557 : 83) พบว่า ปัจจัยค่าตอบแทนทางการเงินและที่ไม่ใช่ทางการเงินมีผล ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ (จุฑารัตน์ศรีโย.2554 : 75) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานมากที่สุดอันดับ 1

คือ ด้านรายได้และค่าตอบแทน รองลงมาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

2. ครูที่มีเพศต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิด(สมโชค ประยูรยวง 2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว จำนวน 131 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามเน่ (Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ถ้วน โรสนา โตะนิเต 2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วยครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 350 คนที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นที่เป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบลิเคิร์ต สำหรับวัดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานที่มีค่าความเที่ยงระหว่าง .84 - .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F test)และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ HSD(Honestly Significant Difference) ผลการวิจัยพบว่าขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา ตามตัวแปรด้านประชากรศาสตร์และด้านสถานการณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ประสบการณ์ในการทำงาน เขตพื้นที่การปฏิบัติงาน สถานที่ตั้งของโรงเรียน การเกิดเหตุการณ์กับคนใกล้ชิดและการเกิดเหตุการณ์ใน โรงเรียน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรศึกษาสภาพบริบทของสถานศึกษา ปัญหา และอุปสรรคในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในกำหนดขอบเขตของการวิจัยที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาครูได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา

2. ควรศึกษากรอบแนวคิด โครงสร้าง และกระบวนการดำเนินงานในการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของครูในสถานศึกษาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการนำผลการวิจัยไปใช้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ถ้วน โรธนา โตะนิเต.(2550).ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลา .

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ทองดี กุลศิริ.(2550).ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ.

รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิวากร ศิริพงษ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

เทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิศราภรณ์ ศรีปลั่ง. (2548). การศึกษาสภาพขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

บดินทร์ สามหมอ. (2551). การศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ประเสริฐ สุขอด.(2551). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัด

เทศบาลเมืองสุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ยุทธนา ชวติ. (2552). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู: กรณีศึกษาสถานศึกษาในอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.*

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.

โรงเรียนศรีนครน่าน (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปี.* โรงเรียนศรีนครน่าน จังหวัด น่าน.

สมโชค ประยูรวง. (2558). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว.*

วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุมาลี ลีประโคน. (2557). *สภาพขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู อำเภอกระสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุมิตร ประสานรัตน์. (2552). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะพื้นที่จังหวัดสุรินทร์.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สุวณี ติรณะ. (2556). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สุวรรณณี ธรรมอุปถัมภ์. (2548). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.